

„POKROK“ vychádza každý piatok

Adresa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík, Uh. Skalica (Szokolca).

Reklamy (inzeráty) účtujú sa ľavne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roka 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Po roľníckom sjazde.

Zatvorily sa brány skalického spolkového domu, zatičnuli šum a ruch slávnostných dní. Hostia odobrali sa do svojich dedín, aby venovali sa ďalej práci a svojmu obvyklému zamestnaniu.

Sjazd bol pre účastníkov, ale aj pre tých, ktorí na ňom neboli veľmi poučný.

Dokázalo sa sjazdom, že roľníckej, sedliackej organizácie je potreba, že je to životná nutnosť slovenského roľníka organizovať sa, utvoriť spolky k sebeobrane a na ochranu svojich záujmov!

Dokázalo sa, že sjazd bol usporiadaný v pravý čas, práve vtedy, keď sú zájmy roľníka najviac ohrozené, keď roľník na zimu sklúza a svoju úrodu predáva.

Bol už raz čas pozdvihnúť hlas na obranu roľníka, škoda že tak neskoro našli sa ľudia, ktorí túto myšlienku uskutočnili.

Dvanásť hodina bije pre roľníka, pre sedliaka, pre zemedelského delníka.

Jestli nezlepšia sa pomery roľníctva, jestli nezabezpečí sa slušná výživa zemedelskému delníkovi, jestli nepodopre spoločnosť, štát, sedliaka, roľníka, zahynie všetko a naša zem obráti sa v púšť, lebo nebude človeka, ktorý by obrábal matku zeme, kto by oral, sadiť, sial a žal!

Toto bol základný tón sjazdu v takýchto slovách vyznel na ňom povedané reči.

Všimli ste si jich sedliaci, majitelia pozemkov, počuli ste ich nádenníci, pripustili ste si ich do svojich tvrdých síd pání čo so sedliaka žijete! A Vy čo postavali ste v nadutej múdrosti, či v egyptskej slepote na skalickom trhu a vy zvaní čo neprišli ste, vy nevideli a nepočuli ste, vy myslíte že vás sa to netýkalo, že boj nami podnikaný nevzťahuje sa i na vás, na vaše záujmy, vy myslíte že bez práce iní vyhrabú vám kaštan z ohňa, myslíte že bez obeti dopracujete sa lepším časom, nazdávate sa, že vy nemusíte priložiť ruky k dieľu, že bez práce námahy dopracujete sa slobody, uznania vášho pohidného stavu? Nikdy! Každý nesorganizovaný človek, či delník, či roľník, ktorý nepatrí k žiadnej organizácii k spolku, k družstvu musí zahynúť, skôr lebo neskôr ale osud jeho je zpečatený.

Tí ktorí sú dnes hluchí a slepi budú volať kedysi pomáhajte nam bratia zle je s nami, ale bude neskoro lebo vaši organizovaní bratia nebudú vás znáť a povedia, keď my lámali sme ľady netečnosti, ľahostajnosti, keď ticho stavali sme základy, vy nepomáhali ste nám, a pohrdlivo ste sa nám smiali; neznáme vás buďte ďalej otrokami.

Sjazd priblížil uhneteného sedliaka k človečenstvu.

Sjazd položil základy k obranným baštám roľníctva.

Sjazd upevnil sväzok, spolupatričnosť, bratstvo medzi roľníkmi a remeselníkmi.

Sjazd zavolať o pomoc ku vláde a spoločnosti. Posilniť nás v boji, proti kapitálu a zaviedol nás na cesty svépomoci.

B.

Skalica 30. septembra 1906.

Roľnícky sjazd v Skalici jednodhlasne a s oduševnením uzavrel poslať nasledujúci telegram na pána ministra orby *Ignáca Darányiho*:

Jeho Vysokoosvietenosti pánu Ignácovi Darányimu ministrovi orby v Budapešti.

Z príležitosti valného zhromaždenia hospodárskych spolkov i družstiev zo Skalice a okolia a vydržiavaného roľníckeho sjazdu pozdravuje zhromaždenie Vašu Excelenciu za blahovonnosť chovanú ku spolkovej myšlienke a za Vaše, ľud ratujúce práce a snahy a posielá Vašej Excelencii najhlbšiu úctu menom obyvateľstva tohoto hynúceho kraja.

Dr. Pavel Blaho, kraj vyslanec. Dr. Ludvík Okánik, predseda „roľníckeho sjazdu“.

Na tento telegram prišla nasledujúca telegrafická odpoveď:

Velikomožný Pán Dr. Pavel Blaho, krajinový vyslanec v Skalici.

Za srdečnú rozpomienku a poctyplnú pozornosť posielá úprimnú vďaku aj zhromaždeným roľníkom **Ignác Darányi,** kr. uh. minister orby

Plemena dojného dobytky.

Kdo nepokračuje, jde nazpět! Roľník musí si všimati zemedelského pokroku a pozornosť venovati novým odvetvám, jež mohou mu opatřiti dobré, stále důchody. Pronikavější hospodáření novější doby zlepšilo naše pozemky, kteréž před nekolika desetiletími intenzivním pěstěním obilí byly málem vymrskány. Pronikavější hospodáření mělo v zapětí dobře spocrádaný chov dobytky, jakožto nutnou podmínkou svého bytí.

Avšak je jasno, že poměrně větší nebo menší množství vynláčeného obilí, které roľník během roku může sklidit a sčítovat, je činitelem, který konečně vykazuje, jaký byl početný rok pro něho, neboť toto obilí je vždy hlavním výrobkem zemedelským, který můžeme najednou prodati. A přece hlavní podmínkou toho, aby intenzivní hospodáření se vyplácelo, není poměrná velikost obilní sklizně, noličiv; co naše role dají slámy, sena a okopnin, to upravuje hospodářskou rovnováhu v zemedělství našich dnů, neboť teprve když tyto plody prošli zvířecími těly, nastane skutečné tvoření hodnot, jelikož se tím proměňují v mléko, mléčný tuk a maso.

Tak záleží konečně na způsobu, jak se tato proměna děje pokud rok byl výnosný a pokud ne. To jest: *způsob jakým naše zvířata hospodářská se krmí, jakož i složení pícnin* jsou činitelé určující výnos zemedělství.

Ale trvale jen to zemedělství se může vypláceliti, jež je založeno na chovu zvířat první třídy, a zvířata první třídy jsou jenom ta, která zaplatí svou výživu jakož i plci takovým způsobem, aby jejich výtěžek byl vlastníku

jistým výnosem, větším nebo menším dle místních poměrů, za nichž naše hospodářství pracuje. Zkušenost z racionálně provozovaných hospodářství mléko vyrábějících potvrzuje však že takové „vyplácející se dojnice“ nelze si trvale opatřovati, neutvoří-li se stále typické kmeny.

Ktvoření takových kmenů je však třeba dobrého materiálu chovného.

Naše domácí zvířata mají ten účel, aby proměnila objemné plodiny zemedelské, jako slámu, seno a okopaniny v snáze přenosné, snadno prodejné zboží a zároveň aby mírou vraceli roli nutné živiny, o které jsme je olúpili skliznení obilí a travin.

Špatná dojnice má obyčejně stejné požadavky výživy, jako dojnice dobrá, ale jelikož její výtěžek jest právě tou vlastností, pro kterou dojnice chováme a od kteréž závisí zdroj který jí oprávnjuje, aby zaujala místo ve staji, vyplácí se tedy, neměla by důsledně špatná krava nikdy zaujímati místo, na které dobrá dojnice větším právem má nároky. Odstraňme tedy špatné dojnice ze svých stají.

Jak se to má dít? Výchovou dobrých dojnic! Ale ještě nevěří dnes nikdo, že by to šlo najednou.

Naši příčinliví chovatelé poučili nás již dávno o tom že uměle můžeme vypěstiti zvířata se schopností ve směru krátce řečeno kteremkoli.

Zde to začít od začátku. Ale není-li tento začátek pravý, nebude výsledek prospěšný nýbrž klamný, unaví naši trpělivost a připraví nás o čas a peníze.

Musíme tedy začít tím, že si opatříme dobrý materiál chovný. Kde jej máme vzít? Dovažením z cizích zemí? Jistě ne!

Vyhledejme to nejlepší, co jest nám po ruce v našem hospodářství, zlepšujeme to úspěšnými plemeniky a sledujeme pokolení za pokolením přesně vyvoj schopnosti, které chceme zvětšiti a zlepšiti tak, aby v každém následujícím pokolení vystoupili vždy jako vyvynutější, razovytější stálejší.

Ten čas minul, kdy se věřilo, že skutečné zlepšení chovu záleží v tom, že se dováží a stále dováží nový materiál chovný z cizích zemí. V každé zemi příroda a místní, časové a jiné poměry vypěstily u plemen zvířat vlastnosti které se dají zlepšiti. V tem jest nejzřetelnější pokyn!

Nutno vyhledat nejlepší mezi stávajícími, pářiti tyto znamenité krávy z býky po právě takových krávách a pokračovati týž směrem. Pokračujemeli takto po několik pokolení a vlastnosti tvoření tuku a hojného mléka, jakož i typické tvary těla se u potomstva zachovávají nebo stupňují-li se, lze pak o takovém plemenu nebo plemenici použiti názvu „úspěštilý“.

Plemenice první třídy se sděděními vlastnostmi takto odchované, jakož i potomstvo vesměš s týmiž dobrými vlastnostmi tvoří, jak naznačeno, o sobě rodinu nebo kmen vysoké ceny. Výchovou několika takových kmenů pomocí plemenitby rodové po nějaký čas před se vzaté dostí záhy vškeren dobytek cele stáje může se státi vzorným a ponevác vlastnosti u několika následujících pokolení stali se takřka typickými, utvořil se kmen dojného dobytky sám od sebe.

(Pokrač. nasl.)

Odporúčajte „Pokrok.“

Poistenie dobytky.

Všeobecné poisťovacie podmienky dobytčích poisťovní makrabstvi Moravského.

§ 26.

Povinnosť ústavu k odškodneniu.

1. V medzi povinného ručení dle § 22. má ústav naskytujúci se ztráty odškodniť. Odškodnení deje se po zjištění způsobu škody zvěrolékařem na základě odhadní ceny pojištěného dobytka.

2. Za odhadní cenu se považuje:

II. U koní cena, která se vzhledem k upotřebenosti pojištěného zvířete jako koně tažného neb jízdového, aneb jako koně k chovu, jednak na základě svědeckých cen tržních, jednak dle stáří, schopnosti k upotřebení, a vad zvířete v době zhytnutí neb zabití podává, při čemž ku ženám následkem předchozí nemoci povstalým přihlížeti nelze.

II. U hovzího dobytka:

a) za dobytek jatečný bezprostředně ku porážce určený) běžná tržní cena v onom živném stavu, ve kterém se v době zhytnutí neb porážky nacházel;

b) za chovný a užitkový dobytek ona cena, která jednak na základě stáří a vlastnosti dobytčete k chovu a užitku v době zhytnutí neb porážky vyplývá, při čemž ku změnám následkem předcházející nemoci povstalým přihlížeti nelze.

3. Odhadní cena vyšetří se kommissi, sestávající ze zvěrolékařského důvěrníka ústavu a dvou zemským výborem jmenovaných odhadců. Vyšetření dlužno konati tím způsobem, že každý člen kommissie odhadní cenu samostatně dle svého znaleckého uvážení písemně určí. Průměrná číselná cen takto zjištěných tvorí cenu odhadní. Převyšuje-li cena tato cenu poisťovací jest ji na obnos poisťovací hodnoty zmenšiti. Útraty obhady hraje ústav.

Dopisy.

— Zo Skalice. Divadlo pri príležitosti roľníckeho sjazdu ve Skalici, dňa 29. septembra. Križ pod lipami, prvohra od F. Urbánka.

Tažko je odhadnúť, komu väčšia chvála patrí, či autorovi, a či hercom. Keď túto hru náležite pojednávať mienim, nemôžem zamlčať, že mnohí z prítomných hostov vyjadrili sa tak, že vraj, až pri veľmi náboženský podnet je tohoto dramatického výtvaru; avšak na to pozabúdli, že Slováci vôbec a hornouhorské stolice zvlášť sú veľmi pobožný národ. Spisovateľ nebral pri složení tejto hry zreteľ na panujúci ruch vo svete, ale na pravú podstatu slovenského ľudu, na jeho zbožnosť, a preto načim jeho kus len z tohoto stanoviska pozorovať. A tu veru p. Ferko Urbánek cítil s ľuďom, áno, stotožnil sa s ním. Jeho výtvar je nič inšie, len reprodukcia citov a zbožnosti opravdivých Slovákov. Slováka so svetskými myšlienkami ani p. Urbánek, ale ani my predstaví si nevieme. Čo bolo podané, bolo dľa skutočnosti a verne dľa zásad našich zbožných, kresťanských, slovenských srdc podané. Pán Urbánek vie dobre vycítiť dušu nášeho ľudu. Česť a chvála mu za to!

Čo sa hercov dotýka, možno len s pochvalou o nich hovoriť. Vynasnažili sa, aby myšlienky autorové uskutočnili. Nadovšetko patrí chvála, pánom Ant. Hottmarovi, p. Rud. Krušina, p. M. Tomíkovi, p. J. Bráneckému a p. P. Tomíkovi, ktorí svoje úlohy skvele previedli. Pán J. Šátek hral hlásnika veľmi podarene, len opilca trochu premrštil. Je vidno, že nebýva v skutočnosti opilý, za čo mu tiež česť a sláva! Páni M. Horváth a J. Čížek, nemohli v jejich podriadených úlohách vynikať; doista treba im vynikajúcejšieho postavenia v budúcich hrách.

A čo dámsky sbor? Som ja predsa len nemotorným človekom, keď dámam nedal som prvé miesto. Ale odpustite, na konci praská biť! Sl. M. Horvátová bola tak roztomilá ženuška, že keď by som bol slobodným, ihneď

by som sa uchádzal o jej ruku.*) A sl. Anna Pekarových? No, to už musí aj ten najprisnejší profesor uznať, že znamenite zkušku odbovila. Nevie, ako sa pri nej cítil Petrik, ale, takové city prejavíť, dovede ozaj len nekonečná láska k rodičom a k svojmu vyvolenému. Sl. T. Kolínek hrála svoj zástoj výborne, len její hlas rozradzoval, že nestojí tam vetehá starena, ale mladá sila. Sl. A. Levins a J. Veselý, to boli opravdiví škriatkovia v celej hre; keď sú aj doma tak, musí tam u nich byť veselo! Sl. M. Kolínek mala slabú úlohu, nemohla sa uplatniť. A to škoda. No ešte dietky Horvátových. Hráli „non plus ultra“ na jejich vek. To budú herci v budúcnosti! Šepkár mal veľkú prácu, bo pre krátky čas nemohlo niekoľko hercov svoje úlohy celkom nazapamäť sa naučiť. A preto bolo dobre, že sme mali tak dobrého šepkára, pána J. Valucha. Ale veď aj mohol takým herečkám s radosťou suškať: to by si aj volakto iný žiadal.

Toto je moja mienka, a keď nie je pravá, odpustite.

*) Ale tvrdí hlavu mala!

R

— Modra. Odpoveď na článok „Slovenský groš“ pánu »Detvanovi«.

Na krásny dopis v jednom čísle Lud. Nov. nemôžem, aby som odpoveď nedal. Krásne heslo: »Svoj k svojmu«!

U nás ono žiaľ Bohu, medzi takzvanými inteligentmi málo platí, vzláštne, keď im ide o ich vlastný prospech.

Oni síce všade a vždy kričia a hlásajú to heslo, ale aby ho aj držali a s príkladom po preou šli, to už nie. Až na nepaternú výminku všetci očvachom nosia ich groše a národovcov fumigujú. Podám príklady. Istý osvedčený a inteligentný Slovák prišiel do kresťanského obchodu a pýtal sa, za čo dostane 1 kilo cukru. Keď sa ale cenu dozvedel, odvetil: „za to dostanem aj u žida“.

— Teda, myslím, že tento páno zbytočne hlása: »Svoj k svojmu«, keď takto hovorí. — Druhy prípad je ten, že pred 2—3 mesiacmi som sa obrátil na jednu Lipt. sv. Mikulášsku továrňu na remeň a požiadal som ju o ceník, lebo zdejší ševci želajú si od tamtiaľtovár a firma (doposiaľ) neuznala za dobré mojej žiadosti vyhovieť. Prečo, neviem. Ani toto nenie seriózne zaobchodenie s objednávateľmi. Mohol by som aj viac takých prípadov opísať, ale že na teraz dost. — Pozorovateľ.

Drobné zprávy.

Čtenému obecnstvu do pozornosti!

Parní a vanové kúpele v hospodárskej pálenici ve Skalici sú už od 15. t. m. otvorené, bo pálenica už od tej doby pracuje.

Prosíme o hojnú návštevu, a sme presvedčení, že kto raz použije tieto kúpele a presvedčí sa o vzornej čistote a obsluhu, ktorá tam panuje, stane sa stálym návštevovateľom tohoto ústavu.

Upozorňujeme i smerodajné kruhy na to, žeby zo škôl hromadne boli žiaci vedení do týchto kúpeľov, aby nie len čistota mládeže napomáhaná bola, ale aby sa i rozličným chorobám predešlo. Veď čistota pol zdravia!

Správa kúpeľov by doista pri hromadnej návšteve úľavy poskytla, bo hojná návšteva by itak jej prospech napomáhala a účastníkom aj za miernejšie ceny poslúžila.

Ceny kúpeľov sú ako boly aj predtým.

— Záležitosť generála Stössela Ako je známé, proti obrancovi Port-Artura generálovi Stösselovi vojenský súd zaviedol vyšetrovanie, lebo že pred časom odovzdal pevnosť Japoncom. Ako z Petrohradu oznamujú, cár vydal úkaz, v ktorom vyšetrovanie proti generálovi Stösselovi zastavuje a ustáľuje preňho pensiu.

— Sossula sa zem. Z Kežmarku pišu, že tam tieto dni na jednom mieste sossula sa zem

a haličského kameňolamača Jána Klischa zaspala. Pokým ho vytiahli bol mŕtvý.

— Zhorelo dieťa. V obci Kisszalók (st. spoiská) kočiš árendátora Bélu Herza tieto dni ráno doma nechal svoju sedemročnú dcérku. Malé dievčatko chcelo rozložiť ohňa a drevo polialo petrolejom. Náhodou polialo si i šaty a keď drevo podpálilo, chytily sa jej aj šaty. Pokým dievčatko zbadali, zhorelo na uhoľ.

— Regulovanie rieky Moravy. Dňa 18. sep. 1996 uhorské a rakúske výbory vydržali spoločnú poradu v záležitosti regulovania rieky Moravy. Na porade uzavreli, že regulovanie započne sa i shora i sdola a síce shora pri Rohateci a sdola od Devína podobné plány majú byť onedlho zhotovené, aby sa regulačné práce mohli započat už budúceho roku. Dr. P. Bloho, kraj. vyslanec.

— Zdražie sklo. Správy dvadsiatich uhorských sklených hüt tieto dni uzavrely smluvu, že ceny skla a skleneného tovaru povýšia.

— Hrozná smrť mladej devy. Washington, Del., 25. septembra. Strašným spôsobom prišla tuhá o život slečna Alžbeta Rotoweilova neďaleko Brandwine Springs Parku. V parku tom usporiadaná je farmárska výstava, ktorú na stá osôb nevštevuje. Medzi týmito nachádzala sa tiež deva i so svojou tetkou a bratrancom. Keď si výstavu prezreli, vydali sa na cestu domov a aby si cestu k elektrickej káre zkrátili, išli cez železničný most. Sotva prišli do prostried mosta, keď sa ozvaly výstražné zvuky píštele oznamujúce, že sa vlak blíži. Obrátili sa všetci aby utiekli pred vlakom, ale shladajúc že k druhému kuncu je bližšie, začali utekať proti jachajúcemu vlaku. Pri tomto slečne Rothwellovej sa noha sklzla medzi trámy a niake ju nemohla vytiahnuť. Vidiac že sa nemôže vyslobodiť, klakla na kolena, soppjala ruky a tak ošakávala strašnú smrť. Vlak ju rozdrtil na kúsok, Tetka ktorá chcela mladej nešťastnej deve príspeť na pomoc v poslednom okamihu skočila s mostu pri čom sa celá dolámala. Bratranec jej tiež pomáhal a tak bol celým tým strašným skutkom omámený, že zostal stáť, vlak vrazil do neho a nebezpečne ho zranil. Hroznej tejto tragedii prizeralo sa z parku niekoľko sto ľudí.

— Plný strelných rán a predsa žije. Hancock, La., 5. septembra. August Krueger, v sobotu postavil sa na odpor zástupu asi 100 mužov, poranil z nich 15 a sám bol v pravom slova smyslu guľami prevrtaný. Viac než 150 guľí vrylo sa mu do tela, lekári však dúfajú že vzdor tomuto, podarí sa im ho vyľiečiť. Teraz sa nachádza v nemocnici v Avoca. Keď Krueger prišiel k vedomiu, usiloval, že sa vôbec na nič nepamätuje. Všetko na čo sa pamätá je to, že jeho žena nechcela mu dať peniaze na visku. Ako došlo k boju, ktorý trval štyri hodiny, nevie. Poranenie všetkých mužov je len ľahké.

— Nešťastie v majne. May King, Ky., 4. septembra. V majne Mud Lick udalo sa nešťastie. následkom ktorého bolo zasypano dvanásť majnerov. Myslí sa, že títo nešťastníci všetci tam zahynuli. V zachraňovacích prácach sa usilovne pokračuje, ale dosiaľ sa nepodarilo sossutú zem odstrániť. Veľmi malé nádeje sú, že sa podarí nešťastníkov živých vykopáť.

— Hrozný skutok. Spokane, Wash., 31. augusta. V tomto meste stala sa otcovražda pre peniaze. Vrahom je ročný Sidney Sloan syn obchodníka Jamesa F. Sloana. Po spáchaní hroznom skutku, zaviezol zartvol u neďaleko od domova a položil ju na hromadu skál. Krvavé stopy viedly do izby kde Sloan spal a tak vrah skoro bol vypátráný. Chlapčisko zo začiatku zapieral, neskorej sa priznal, že spáchal tento podlý skutok, chcúc sa zmočniť s 500, ktoré mal vtec pri sebe. Vrah sa na vraždu dobre pripravil. Vzal sekuru zo súsedovho dvora, čakal na otca a keď prišiel, uderil ho po hlave, že hneď spadol na zem. Hlomož počula pi. Syprešova ktorá býva nad Sloanom, ponač ale Sloan často v podgurá-

ženom stave, myslela, že i teraz je tomu tak. Chlapčisko potom poprezeral otcovi vačky, na to sišiel na dvor, vzal tam vozík, potom sniesol mrtvolu dolu a zaviezol ju neďaleko od domova. Na to sa vrátil domov, ľahol si spať ako keby nebol nič urobil. Ráno vstal a hovoril pi. Syprešovej, že otec nebol celú noc doma. V tom prišli policisti a zlosyna zatvorili. Policia myslí, že na krádežiach spáchaných v poslednom čase bral tiež účasť.

— **Všetko z lásky.** Chicago Ill., 31. auguste. D. Stup hovoril sudcovi, že z lásky k žene zbil štyroch muzov a preto vraj sa dostal do neprijemnosti. „A mňa tiež zbil“, dodala k tomu jeho žena. Stub je cestujúcim obchodným agentom a jeho žena je speváčkou. Vystupu je v Edelwais a tam ju vybil. Na otázku sudcovu, prečo zbil napred tých dvoch mužov, odpovedal obžalovaný, že chcel dokázať žene ako ju miluje. „A prečo ste vybil neskorej tých dvoch druhých?“ pýtal sa ho sudca. „Nuž tiež z lásky k žene.“ A keď sa ho neskorej pýtal, že prečo vybil tiež ženu, odpovedal, že tiež z lásky, lebo že jej niako nemoho dokázať, že ju miluje. Sudca to sa vie, tomuto jeho osvedčeniu o horúcej láske jeho žene nechcel uveriť a pokutoval ho na 50.

Pozvanie

do mimoriadneho valného zhromaždenia Mor. svatojanského gazd. potr. spolku dňa 14. okt. 1906 v miestnosťach spolku o pol 3. hodine odpoľudňa vydržiavať sa majúceho.

Program:

Volba predsedu a jedného zapisníka.

V Mor. sv. Jánoch, dňa 3. októbra 1906

Riaditeľstvo.

Telefon.

Hrrrrk haló?

Kto je tam?

Hlúpy sedliak od Unína.

A čo chcete?

Nuž chcem sa opýtať na tú dedinu, kde to ten rozum merajú.

Chcete si tam rozum kúpiť? Kupte si radšej Ludové Noviny alebo Pokrok, lepšie urobíte.

Ale veď neidem tam rozum kupovať, ale poslál by som tam jedného pána notáriuša, ktorý má modrog vodnatý.

A čo vyvedol?

Nuž prosím ich, náš majster Kokrhel dal si šustrovi boty tupovať, ale šustrov Iagan tovaryš ich ukradnul a ufujazdil Kokrhel chcel od majstra náhradu, ale ten nechcel nič dať a tak musel ísť pánu notárovi žalovať.

A čo tam vyrídil?

Pán notár mu hovoril, že aby mohol náhradu ustanoviť, že musí tie boty najprv vidieť. No, to je múdro.

Aj my sme hovorili, že to je opravdová hazaficko panská múdrosť.

A čo Kokrhel na to?

Ten že sa zasmial a odpovedal: pán notár, keď ja im tie boty mám ukázať, nepotrebujem ísť žalovať! Nech ale chytnú ho najprv a potom si ich obozru. Takú odpoveď by mi ani pastier nedal, ako oni, a buchnul dvermi.

Ale mu dal! No potom?

Už nič. S Bohom!

Pozdravujte toho Kokrhela aj notára.

Hrrrrk!

BESEDNICA.

Polovačka.

Zver honiť, je veľmi príjemná zábava, ale hlavnou vecou pri tom je, aby človek aj dačo zastrelil. Polovačka je panská zábava;

všetci vznešení páni, ktorí nemajú nič iného na práci, bavia sa polovačkou. A ten človek, ktorý do nižšej triedy patrí, tiež rád opíči pánov, aby sa aspoň zdal pánom.

Oj, tá prekliata márnosť!

Jaký teda to div, že pán majster Náprstek, ináčce počtívého remesla: krajčír, hľadá tiež v polovačke zábavu. Chodí obyčajno len v nedeľu von. Kto ho pozná, ten vie, že vždy sa z polovačky vracia s jedným, dvoma, ba aj s tromi zajácami. Najdú sa aj tu také zlé papule, ktoré hovoria, že Náprstek tých zajáčov kupuje a nestriela; ale to bez pochyby, len zo závidia. Veď jeho žena bárs kedy odprisahá, že je on dobrým strelcom; strelcom prvej triedy, — ako sa hovorí.

My ale môžeme v tajnosti vyzradiť, že pán majster máva často smolu, tak zvaný pech.

Striela dosť, to je pravda; ale že-by aj dačedy dačo zastrelil, či trafil, to — ešte nik nevidel. A keď aj dačo trať, je jeho smola este čiernejšou, bo doista vyvede vtedy dajakú hlúposť.

Tak na príklad pred rokom. Zbadá čosi vo Valachovjeh kapuste; hýbalo sa to tam. — „Počkaj-že, to je zajac, — myslí si pán Náprstek; jeho pes Diana, zastaví sa, akoby zka-meňel“

„Hm, toto je znamenitý pes, — myslel si opäť pán majster; — nechce mi poplašit zajáca“ Opaterno namieri a — pác! — Vivat! Pán Náprstek trafil, ale hrozný výkrik pokazil mu radosť.

„Pre Krista Pána!“ ozvalo sa z kapusty, a to pána Náprstka zarazilo. To nikdy ešte neočul, že by zajac kričal na „Krista Pána.“ V tom ustrnutí naraz cítil, že ho dve železné ruky chopily za ramená, a než sa by bol zpa-mätal, už mal niekoľko poriadnych „faciek“ na tvári, že mu až hlava hučala.

„Ste slepý, že strielate po mojom Jans kovi?“ ozval sa tvrdý hlas za ním. „Aby Vá-tisie hromov. — — —!“

Čo sa stalo? Valachov najmladší potomok, desaťročný parvák Janko, bol zaliezol do kapusty, aby sa schoval k vykonávaniu istej neodolateľnej veci. Pán Náprstek, ktorý suseda Valacha nebol spozoroval tam pod stromom ovocie zbierať, považoval chlapca za zajáca, ktorý čaká na ranu.

Táto nemilá príhoda stála ho značnú sumičku peňazí, ktoré ale ochotne zaplatil, aby sa tá vec nerozniesla ďalej.

Bol by sa musel hanbiť za to, že považoval sedliackého chlapca za zajáca. Zapovedal sa, že v touťo čiast revieru už viacej nepôjde, ale polovačku predsa nepouští.

Aby sa mu dačedy dačo podobného neprihodilo viacej, kúpil si okuliare a teraz vyzeral s jeho kozí bradou a riedkym fúzom, ako pravé lombidlo. —

Dnes ráno bol veľmi pekný čas; čerstvo trošku, ale jasno a ticho. Pán Náprstek pospevuje si veselo a pyšno si vykračuje polom. Diana ide za ním, očucháva sem-tam, ale ani stopy po zajácovi niet; za to ale tým viacej poľných myší. Pfu! to není zver!

Deň sa pred večerom nemá chváliť; to sa ukázalo i dnes. Obloha sa pomáľučky zamračila a čiernymi mračnami pokrýla. Diana úzkostlive pozerala na pána.

Začalo poprchať; obydvaja ukryli sa pod košatý strom. Na to začalo pršať, akoby z putny lial a čo chvíľa premoknul pán Náprstek až po kožu. S Diany tečie, akoby z jazera vyliezla a k tomu ešte natiekla voda i do flinty, na ktorú Náprstek celkom pozabudnul v tejto nehode.

„Pfu! taiksel!“ zabručí pán majster, — „a to má byť mlačačák! Pekný fergnign!“

Z flinty, z ktorej musel vodu vyliat, ako z krčaha, nebolo by dnes možno vystreliť. Premoknutý teda ubiera sa konečne domov.

Dojdúc k silnici, Diana stane, čenicha. Pán Náprstek pozre, a čo vidí? Pod šípovým krom nad priekopou sedia, sotvy dvadsať krokov od neho, dvaja kapitálni zajáci a ani sebou nepohnú, keď ho zbadaly, akoby vedely, čo sa stalo.

„Pech, prekliatý pech,“ — zamrmle pán majster a poškrabe sa za uchom. Náhle ale sa zohne, zdvýchá kameň a fác! medzi zajáčov.

Diana skočí, zajáci tiež, — ale kde! — Zmi-znú všetci.

Náprstek príjde domov. „Pre mňa môžu si zajáci treba i celý svet sožrať, ja viacej ani jedného nezastrelím!“ hovoril k žene.

„Azda si kedy daktorého zastrelil?“ odvetila žena posmešno: — „iba snáď v panskom majeri u ferštov“.

Ale Diana neprišla. Až na druhý deň dostavil sa panský hájnik aj s Dianou, ktorá tak dlho honila tých dvoch zajáčov, až sa dostala do panského reviera a bola postrelená hájnikom. Pán Náprstek musel 10 korún pokuty zaplatiť, alebo psa necháť v zajatí.

Bol to pech!

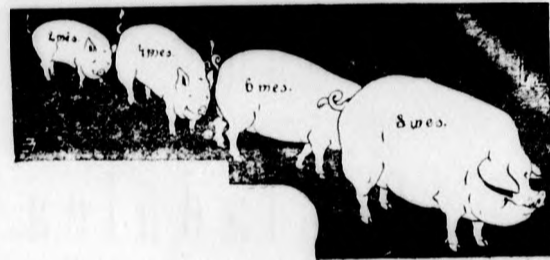
Tento deň nezabúdnul pán majster nikdy; ale či ešte chodil na polovačku, to neviem, len to, že pani majstrová nikdy viacej zajáca do kuchyne nedostala.

Starú históriu obnovil: Str. F.

Kolo (bycikel) dobre zachovalé je na pre-daj. Kto by ho chel kúpiť, môže sa prihlásiť v redakcii Pokroku.

Hľadajú sa 4 chlapani od 14—15 rokov do veľkej dielne na obuv. Ševci majú predok. Hlásit sa možno v redakcii Veľ-mo vhodné miesto!

Hľadajú sa delníci do koželuzskej garbiar-skej továrne na zimu. Plat 80 —90 kr. denne. Adresa v redakcii.

Zázraky

docielite, keď budete prikrmovať kř-mným vápnom so značkou „Hospodár“. Statok křm-ným vápnom prikrmovaný dobre trovi a zařiva, chuť ku žrádlu sa zvyšuje a tým výnos rýchle stúpa.

Tisíce svedkov

Vám to dokáže, že křmne vápno Hos-podár je tak pripravené, že pôsobí už pri malých dávkach a že keď sa raz navykne ten

statok žerie ako divý!

Výsledok toho je, že neobyčajne chyt-ro vyvinujú sa mláďatá, tvoria sa im silná kostra, svine sa častejšie opra-sia, kravy dajú moc mieka a sliepky mnoho vajec nesú.

Kto chce tedy

Mnoho peňazí

v tieto ťažké pre hospodárov časy s chovu statku zgzazdovať, nech objed-ná si 5 kg. ťažké vrecko křmneho vápna Hospodár, ktoré dodá Vám za 2 koruny 80 hal. poštou vypla-tene firma

Jesenský

Lipt. Sv. Mikuláš.

Oznamy

Jozef Orlický,

velkozavod plodinový a semenársky, vlastné na-
kladanie chýrne známých bzeneckých ogurkov.

Bzenec Morava.

Odporúča svoj sklad: šošovice, hrachu,
fazule, maku, kmínu a všetkých do oboru spa-
dajúcich plodín a zelenín: cibuľu, cesnak, kysa-
nú kapustu ogurky.

Pre jaro pôvodné repové semená v naj-
sonejších cenách.

Zástupca pre Uhorsko.

Jozef Pařízek, Szkolca

TELEGRAM!!

Sukne polovlnené po . . . 75-70 kr. a vyše.

Sukne grisetové vyšivané po 1 zl. 20 kr. a „

Sukne satenové tlačené modne po 93 kr. a „

Sukne kanafasové modne po 1 zl. 10 kr. a „

Sukne atlasové modne . po 1 zl. 5 kr. a vyše,

Sukne glotové, prádlo biele i delnicke, zástery

všetkých drnhov, ubrusy, soupravy, plátna, atď.,

všetko v rozličných farbách a modních vzor-

koch vyrába a dobierkou ľavne zasiela:

tkalcovna A. Jelínka v Jimramové.

Vzorky zdarma a fvanke.

Bratia kresťané! Podporujte malopriemysel!

a len čistou ručnou prácu:

Rodičia pozor!

Všetky školské potreby, ako knihy, so-
šity, tabulky, perá atď. sú k dostániu
v Potravnom spolku v Skalici.

Decimálky váhy sú tam tiež k do-
stániu.

**Krúpy vám rozbily všetko,
alebo keď
zhoríte,**

je dobre, keď assekuráciu dostanete, keď ju
ale chcete dostať, musíte sa najprv assekuro-
vať u

Ferdinanda Prikazského v Skalici
na rýnku.

Ženičky, keď potrebujete železné hrnce,
dostanete ich tiež tam.

Inserujte

v kalendari

„Nová domová
Pokladnica.“

Sviece kostolné

všetkých druhov

**voskové a polovoskové
sviečky**

stolné stearinové a parafinové, hladké
a krútené, biele lebo barevné, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé
(toiletne), všetky

v najlepšej jakosti dodáva naj-
ľavnejšie

Prvá Královohradecká cis. a
král. dvornia továreň
na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
Hradec Králové, Kárl. České.
Založeno roku 1816.

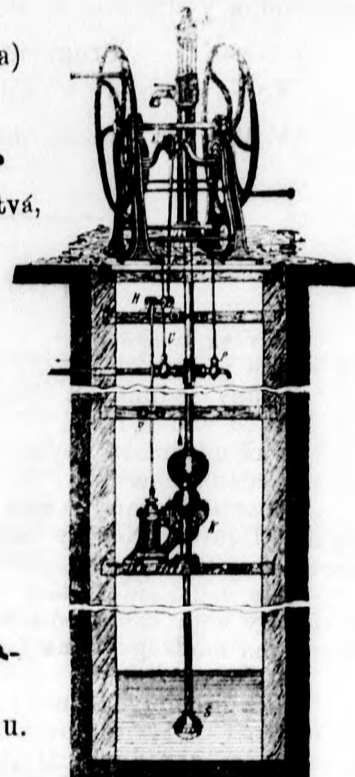
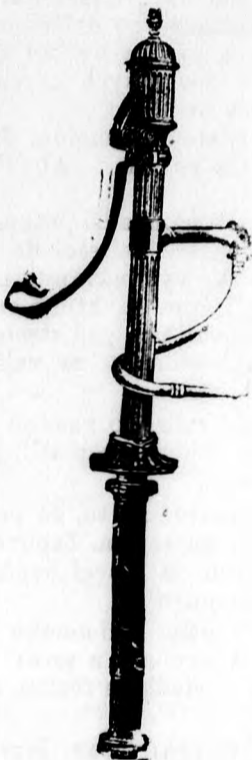
Pre dôstojné farné úrady zvláštne ľavné ceny!

Solidná česká kresťanská firma.

Továreň na vodovody a pumpy
Jan Vítěz v Přerově (Morava)
zariaďuje s plnou zárukou najlepšie

pumpy

pre mestá, obce, veľkostatky, villy gazdovstvá,
tehelne, továrne, zah-
rady, mliekárne atď

Genníky a
rady zdarma.

Spoľahliví zástupci a cestujúci sa príjmu.

Každá sporivá gazdina
používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docielu tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej
kávy

TOVARNE:

v Kolíne a Prostejove, Morava
Hlavný zástupca Horného Uhorska je Jozef Pařízek
v Uh. Skalici.

